

**UCHWAŁA NR XXXIV/230/2014
RADY POWIATU SOKÓLSKIEGO**

z dnia 18 czerwca 2014 r.

**w sprawie przyjęcia Strategii rozwiązywania problemów społecznych w powiecie
sokólskim na lata 2014 - 2020**

Na podstawie art. 12 pkt 11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. z 2013 r. poz. 595, 645, z 2014 r. poz. 379) w związku z art. 19 pkt 1 i art. 112 ust. 13 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z 2012 r. poz. 1544 i 1548, z 2013 r. poz. 509, 1650, z 2014 r. poz. 567, 598), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się do realizacji Strategię rozwiązywania problemów społecznych w powiecie sokólskim na lata 2014 - 2020, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady

Kazimierz Łabieniec

Załącznik
do uchwały Nr XXXIV/230/2014
Rady Powiatu Sokólskiego
z dnia 18 czerwca 2014 r.

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW
SPOŁECZNYCH
W POWIECIE SOKÓLSKIM
NA LATA 2014-2020**

Sokółka, czerwiec 2014 r.

Spis treści

Wstęp

1. Podstawy prawne strategii

2. Diagnoza sytuacji mieszkańców powiatu sokólskiego – wybrane elementy

2.1 Dane demograficzne powiatu

2.2 Bezrobocie

2.3 Przemoc

2.4 Problem uzależnienia

2.5 Niepełnosprawność

2.6 Choroby psychiczne

2.7 Pomoc i opieka nad osobami niepełnosprawnymi i seniorami w miejscu zamieszkania

2.8 Funkcjonowanie rodzin z terenu powiatu sokólskiego w systemie pomocy społecznej

3. Kierunki rozwoju polityki społecznej

3.1 Główne obszary działań

3.2 Cele strategiczne i cele operacyjne

3.3 Harmonogram realizacji wybranych przedsięwzięć Strategii

4. Finansowanie, monitoring i wdrażanie strategii

4.1 Finansowanie Strategii

4.2. Monitoring i wdrażanie Strategii

Zakończenie

Wstęp

„Strategia rozwiązywania problemów społecznych w powiecie sokólskim” zwana dalej „strategią” zawiera podstawowe informacje o sytuacji społecznej mieszkańców, a także charakterystykę powiatu w kontekście jego dzisiejszych problemów i potrzeb. Celem strategii jest wprowadzenie skutecznych metod przeciwdziałania problemom społecznym, podniesienie jakości życia i bezpieczeństwa socjalnego, wyrównanie szans rozwoju mieszkańców oraz integracja społeczności lokalnej na terenie powiatu sokólskiego. Dobrem nadrzędnym strategii rozwiązywania problemów społecznych jest człowiek – jego potrzeby w kontekście indywidualnym i społecznym.

Strategia formułuje misję i cele, których realizacji podejmuje się samorząd i podlegające mu instytucje, co umożliwi wieloletnie programowanie rozwoju społecznego oparte na zdiagnozowanych potrzebach społeczności powiatu.

Projekt strategii był konsultowany z gminami, które obejmuje powiat sokólski. Poprzez zaangażowanie społeczne w proces tworzenia i realizowania zadań strategicznych, uzyskano poprawę efektywności podejmowanych działań. Dzięki takiemu procesowi strategia ma kompleksowy wymiar społeczny. Podstawą realizacji działań jest partnerstwo wszystkich środowisk lokalnych będących głównymi beneficjentami wdrożenia. Strategia jest oparta na zasadzie równości szans kobiet i mężczyzn w życiu społecznym oraz w atmosferze działań na rzecz przeciwdziałania dyskryminacji płci i przełamania stereotypów związanych z płcią.

Poszczególne rozdziały opisują kierunki rozwoju problemów społecznych. Opierając się na istniejących aktach i programach stworzono wizję, cele ogólne i szczegółowe do realizacji. Określono również sposób zarządzania i monitorowania efektów oraz harmonogram realizacji wybranych przedsięwzięć strategii. Dzięki takiej konstrukcji dokument ten nie tylko jest żywym obrazem potrzeb i problemów, ale stwarza szansę na stałe uzupełnianie go poprzez nowe plany i programy w kolejnych latach i umożliwia sprawdzanie efektywności pracy wszystkich osób, grup i instytucji zaangażowanych w budowanie polityki społecznej.

Strategia stanowi podstawę do tworzenia programów zarówno długoterminowych, jak i krótkofalowych, pełni funkcję dokumentu bazowego przy konstruowaniu programów operacyjnych i projektów określających sposób oraz metody realizacji zamierzonych przedsięwzięć. Dokument stwarza szansę na skuteczne pozyskiwanie zewnętrznych źródeł finansowania, głównie z Europejskiego Funduszu Społecznego.

1. Podstawy prawne strategii

Strategię opracowano na podstawie następujących przepisów prawnych:

- 1) ustawa z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (Dz.U. z 2012 r. poz. 1356 z późn. zm.);
- 2) ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. *o ochronie zdrowia psychicznego* (Dz.U. z 2011 r. nr 231, poz. 1375);
- 3) ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. *o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych* (Dz.U. z 2011 r. nr 127, poz. 721 z późn. zm.);
- 4) ustawa z dnia 5 czerwca 1998 r. *o samorządzie powiatowym* (Dz.U. z 2013 r. poz. 595 z późn. zm.);
- 5) ustawa z dnia 12 marca 2004 r. *o pomocy społecznej* (Dz.U. z 2013 r. poz. 182 z późn. zm.);
- 6) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. *o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy* (Dz.U. z 2008 r. nr 69, poz. 415 z późn. zm.);
- 7) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie* (Dz.U. z 2005 r. nr 180, poz. 1493 z późn. zm.);
- 8) ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. *o przeciwdziałaniu narkomanii* (Dz.U. z 2012 r. poz. 124.);
- 9) ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz.U. z 2013 r. poz. 135 z późn. zm.);
- 10) ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. *o działalności leczniczej* (Dz.U. z 2013 r. poz. 217 z późn. zm.);

2. Diagnoza sytuacji mieszkańców powiatu sokólskiego – wybrane elementy

2.1. Dane demograficzne ludności powiatu

Zgodnie z Narodowym Spisem Powszechnym na dzień 31 grudnia 2011 r. powiat sokólski liczył 71 128 mieszkańców. Ponad połowę 35 961¹ z tej liczby stanowiły kobiety - 50,6% Ogólna liczba ludności powiatu systematycznie maleje. Szczegółowe dane demograficzne przedstawia poniższa tabela:

GMINA	MĘŻCZYŹNI	KOBIETY	OGÓŁEM
Dąbrowa Białostocka	6 173	6 225	12 398
Janów	2 127	2 194	4 321
Korycin	1 738	1 710	3 448
Krynki	1 620	1 689	3 309
Kuźnica	2 146	2 130	4 276
Nowy Dwór	1 395	1 403	2 798
Sidra	1 865	1 799	3 664
Sokółka	12 913	13 552	26 465
Suchowola	3 571	3 661	7 232
Szudziałowo	1 619	1 598	3 217
RAZEM	35 167	35 961	71 128

Gęstość zaludnienia w powiecie jest nierównomierna. Dla powiatu wynosi 37,67 osoby/km² i jest to wskaźnik znacznie poniżej średniej krajowej i wojewódzkiej. Najniższym wskaźnikiem gęstości zaludnienia charakteryzują się obszary przygraniczne i o znacznym stopniu zalesienia. Ludność głównie koncentruje się w miastach.

Powiat sokólski obejmuje 10 gmin, w tym 4 miejsko – wiejskie: Dąbrowa Białostocka, Krynki, Suchowola i Sokółka oraz 6 wiejskich, w tym 462 wsie. Przeciętna liczba mieszkańców jednej wsi - to 106 osób.

W powiecie sokólskim zamieszkuje 21,5 tys. dzieci (0 - 19); stanowi to 27,7% ogółu społeczeństwa, z czego większość to chłopcy - 51,37% .

Główną przyczyną niekorzystnej sytuacji demograficznej powiatu sokólskiego jest ujemny przyrost naturalny.

¹ http://www.stat.gov.pl/cps/rde/xbcr/gus/l_powierzchnia_i_ludnosc_przekroj_terytoryalny_2013.pdf

2.2 Bezrobocie

Bezrobocie na terenie powiatu sokólskiego charakteryzuje się zwłaszcza sezonowością, dużą liczbą bezrobotnych będących w wieku najwyższej aktywności zawodowej, wysokim odsetkiem osób długotrwale bezrobotnych pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy, a także dużym procentem osób posiadających niskie kwalifikacje – wykształcenie zawodowe i podstawowe niedostosowane do potrzeb rynku pracy.

Według danych Powiatowego Urzędu Pracy w Sokółce poziom bezrobocia w II półroczu 2013 roku w powiecie sokólskim osiągał 17,8%. Szczegółowe dane przedstawia poniższa tabela².

L. p	Gmina	Zarejestrowani bezrobotni				
		Będący w szczególnej sytuacji na rynku pracy	Kobiety	Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Długotrwale bezrobotni
1.	Dąbrowa Białostocka	947	416	256	193	689
2.	Janów	161	63	55	34	102
3.	Korycin	119	51	30	24	81
4.	Krynki	295	145	54	81	231
5.	Kuźnica	288	126	59	63	202
6.	Nowy Dwór	184	69	46	30	135
7.	Sidra	219	85	67	50	144
8.	Sokółka	1866	908	470	480	1244
9.	Suchowola	428	169	129	99	333
10.	Szudziałowo	232	101	60	67	163
RAZEM		4 739	2 133	1 226	1 121	3 324

² Załącznik nr 7 do sprawozdania MPiPS – 01.Bezrobotni według gmin. Stan na koniec 2 półrocza 2013 roku.

2.3 Przemoc

Przemoc w rodzinie - to zjawisko, które nie powinno występować. Niestety ma ona miejsce i bardzo często jest ukrywana przez osoby jej doznające. Ofiary z różnych powodów nie chcą się ujawniać i obciążać sprawców przemocy. Osoby z najbliższego otoczenia także nie decydują się na zgłoszenie podejrzenia występowania przemocy, mimo świadomości rozgrywającego się w pobliżu dramatu. Ofiary przemocy lub osoby im bliskie najczęściej szukają wsparcia w jednostkach pomocy społecznej znajdujących się najbliżej ich miejsca zamieszkania, tj. w ośrodkach pomocy społecznych lub centrach pomocy rodzinie.

W 2012 r. kontynuowane były działania zapobiegające przemocy w ramach procedury interwencji policji wobec przemocy domowej tzw. „Niebieskie Karty”. W omawianym okresie policjanci z Komendy Powiatowej Policji w Sokółce, Komisariatu Policji w Dąbrowie Białostockiej i podległych posterunków policji ogółem przeprowadzili 1311 interwencji domowych. Spośród ogółu przeprowadzonych interwencji 208 dotyczyło przemocy w rodzinie.

Ogólna liczba ofiar przemocy w rodzinie	- 304
w tym: kobiety	- 202
mężczyźni	- 31
małoletnich	- 71
Liczba sprawców przemocy domowej	- 210
w tym: kobiety	- 8
mężczyźni	- 201
nieletni	- 1

W 2012 r., na podstawie interwencji przeprowadzonych w rejonie działania Komendy Powiatowej Policji w Sokółce, z powodu przemocy domowej wszczęto 97 procedur poprzez wypełnienie formularzy „Niebieskiej Karty”. W danym okresie odbyły się 373 posiedzenia grup roboczych, w których aktywnie uczestniczyli dzielnicowi KPP w Sokółce. W trakcie spotkań przeprowadzono 87 rozmów dyscyplinujących ze sprawcami przemocy, skierowano 15 wniosków do gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i skierowano 4 wnioski do Sądu Rejonowego w Sokółce o zainteresowanie się sytuacją rodziny dotkniętej przemocą, 5 osób skierowano do Gminnego Punktu Pomocy Rodzinie w Sokółce oraz 6 sprawców skierowano do Poradni Zdrowia Psychicznego w Sokółce. W każdym przypadku przeprowadzenia interwencji domowej związanej

z przemocą w rodzinie, dzielnicowy w trakcie odwiedzin danej rodziny, przeprowadzał rozmowę z osobą doznającą przemocy oraz osobą stosującą przemoc.

Dzieci wychowujące się w rodzinach, w których występuje przemoc oraz problemy opiekuńczo - wychowawcze, żyją w poczuciu zagrożenia, cierpią i uczą się szczególnych metod postępowania, które utrudniają im życie. Stają się często ofiarami przemocy fizycznej, psychicznej, a nieraz ofiarami nadużyć seksualnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce ma możliwość podjęcia działań w związku z programem korekcyjno- edukacyjnym dla sprawców przemocy w wymiarze 62 godzin dla każdego indywidualnego uczestnika.

2.4 Problem uzależnienia

Uchwałą Nr XXXVIII/271/12 Rady Miejskiej w Sokółce z dnia 20 grudnia 2012 r. przyjęto Program Przeciwdziałania Alkoholizmowi i Narkomanii, w ramach którego funkcjonuje Gminny Punkt Pomocy Rodzinie. Funkcjonariusze policji kierują do tego punktu osoby, które mają problem z uzależnieniem, bądź współuzależnieniem od środków odurzających.

Na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii KPP w Sokółce wszczęła 24 postępowania i stwierdzono 43 czyny, w tym 1 sprawcy nieletniego, który posiadał przy sobie środek odurzający.

Funkcjonariusze KPP w Sokółce uczestniczą w Podlaskim Forum Przeciwdziałania Uzależnieniom, a także prowadzą zajęcia z młodzieżą, na których poruszają problem odpowiedzialności prawnej za czyny wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

W ramach działań profilaktycznych przeprowadzono 1199 kontroli miejsc zagrożonych, w których istnieje prawdopodobieństwo ujawnienia nieletnich używających, bądź będących pod wpływem środków odurzających oraz zagrożone działalnością dealerów narkotykowych.

Liczba sprawców przemocy będących pod wpływem alkoholu w roku 2012 wyniosła 164, w tym 160 mężczyzn i 4 kobiety

Dzieci z rodzin, w których nadużywa się alkoholu doświadczają więcej lęku, napięć, samotności i dezorientacji, zamykają się w sobie, cofają się przed ryzykiem i zmianami, nie ufają ludziom. Na tle sytuacji materialnej, warunków mieszkaniowych rodziny nadużywającej alkohol, sytuacja dziecka w domu rodzinnym jest trudna. Mieszkanie przeważnie jest ciasne, zaniedbane i niedostatecznie umeblowane co powoduje, że dzieci te nie mają miejsca do odrabiania lekcji, przechowania zabawek, pomocy naukowych, drobiazgów. Przebywanie w zadymionym mieszkaniu, w oparach alkoholu i niedosypianie

powoduje u dzieci stany nerwicowe i rozwój agresji, a to prowadzi do problemów emocjonalnych. Dzieci te stają się bardziej nerwowe, nie mogą porozumieć się z rówieśnikami, a także mają problemy w szkole, osiągają mizerne wyniki w nauce, często są izolowane przez rówieśników i spotykają się też z odrzuceniem ze strony pijących rodziców. Chociaż rodzice okazują miłość, to szybko ją odbierają, bądź przemieniają w obojętność lub złość. Wszystko to powoduje, że dzieci czują się odrzucone.

2.5 Niepełnosprawność

Według danych za rok 2012, zgromadzonych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce, na terenie powiatu sokólskiego zamieszkiwało 9 693 osób niesprawnych - 12,52% ogółu ludności, z czego 330 to dzieci.

Struktura demograficzna w aspekcie zjawiska niepełnosprawności.

Lp.	Wyszczególnienie	liczba
1.	osoby niepełnosprawne ogółem	9 693
2.	w tym: - mężczyźni	4 553
3.	- kobiety	4 810
4.	- dzieci do lat 16	330
5.	osoby niepełnosprawne w wieku 16 lat i więcej - ogółem	8 658
6.	w tym: - ze znacznym stopniem niepełnosprawności	2 668
7.	- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności	1 471
8.	- z lekkim stopniem niepełnosprawności	4 519

Źródło: Dane PZON, KRUS, ZUS.

Przedstawione dane nie w pełni odzwierciedlają faktyczną liczbę osób niepełnosprawnych, ponieważ zostały nadesłane z instytucji, w których osoby niepełnosprawne korzystały z różnego typu świadczeń, tj. Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sokółce oraz gminne ośrodki pomocy społecznej.

Nie można ustalić w jakim zakresie osoby te są jako świadczeniobiorcy i petenci w więcej niż jednej spośród wymienionych instytucji. W związku z tym, trudno jest ocenić, czy przytoczone wyżej dane są przeszacowane, czy też zaniżone.

Regulacje dotyczące udzielania pomocy osobom niepełnosprawnym zawiera m.in. ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych, która definiuje niepełnosprawność jako trwałą lub okresową niezdolność do wypełniania ról

społecznych z powodu stałego lub długotrwałego naruszenia sprawności organizmu, w szczególności powodującą niezdolność do pracy³.

Podstawowym sposobem zwiększania uczestnictwa osób niepełnosprawnych w życiu społecznym jest prowadzenie działań mających na celu podniesienie zaradności osobistej i pobudzanie aktywności społecznej. Można to osiągnąć poprzez edukację, znoszenie barier architektonicznych, transportowych, technicznych, w komunikowaniu się i w dostępie do informacji oraz zwiększaniu społecznego zrozumienia i akceptacji osób niepełnosprawnych.

1.6 Choroby psychiczne

Osoby z zaburzeniami psychicznymi definiuje art. 3 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego. Są to osoby;

- a) chore psychicznie (wykazujące zaburzenia psychotyczne),
- b) upośledzone umysłowo,
- c) wykazujące inne zakłócenia czynności psychicznych, które zgodnie ze stanem wiedzy medycznej zaliczane są do zaburzeń, a osoba ta wymaga świadczeń zdrowotnych lub innych form pomocy i opieki niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym lub społecznym.

Liczbę osób leczonych z powodu zaburzeń psychicznych w poradniach zdrowia psychicznego w powiecie sokólskim w latach 2008 - 2012 przedstawia tabela nr 1:

Tabela nr 1. Leczeni ogółem z zaburzeniami psychicznymi (bez uzależnień) w poradniach zdrowia psychicznego w powiecie sokólskim w latach 2008 - 2012

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem z zaburzeniami psychicznymi w tym:	1911	1891	1767	1783	1842
mężczyźni	592	760	587	585	615
kobiety	1319	1131	1180	1198	1227
leczeni po raz pierwszy w tym:	336	275	261	292	293
mężczyźni	121	97	106	123	99
kobiety	215	178	155	169	194

Źródło: sprawozdania MZ-15 z PZP w Sokółce i Dąbrowie Białostockiej.

³ Ustawa o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Jak wynika z przedstawionych danych liczba leczonych z zaburzeniami psychicznymi w poradniach zdrowia psychicznego w latach 2008-2012 wahała się w granicach od 1767 do 1911 osób. W tym okresie nastąpił spadek ogólnej liczby leczonych, ale od 2010 roku zauważono wzrost porad udzielanych przez psychologa. Wśród osób leczonych przeważały kobiety, które stanowiły od 60 do 69 % ogółem leczonych w latach 2008 - 2012. Odsetek osób leczonych po raz pierwszy kształtował się od 14,5% do 17,6% ogólnej liczby leczonych.

Jak wynika z danych statystycznych przedstawionych przez poradnie zdrowia psychicznego w powiecie sokólskim w latach 2008 - 2012 najwięcej chorych było leczonych z powodu zaburzeń nerwicowych związanych ze stresem i zaburzeń somatofizycznych. W latach 2008-2009 było to ok. 40% ogółu leczonych w poradniach zdrowia psychicznego. W latach 2010 - 2012 widoczny jest spadek leczonych z powodu zaburzeń nerwicowych do około 30 %.

Wśród osób leczonych z powodu zaburzeń nerwicowych dominowały kobiety (60-82%) w wieku 30 - 64 lat.⁴

Kolejnym poważnym problemem w ambulatoryjnej opiece psychiatrycznej są zaburzenia psychiczne spowodowane nadużywaniem alkoholu. Dane dotyczące leczonych z tego powodu przedstawia tabela nr 2:

Tabela nr 2. Leczeni ogółem z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi nadużywaniem alkoholu w jednostkach psychiatrycznej opieki ambulatoryjnej w powiecie sokólskim

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011	2012
ogółem z zaburzeniami psychicznymi związanymi z alkoholem, w tym:	622	625	559	483	506
mężczyźni	545	558	514	435	434
kobiety	77	67	44	48	72
leczeni po raz pierwszy w życiu, w tym:	219	151	146	111	154
mężczyźni	200	124	131	96	133
kobiety	19	67	15	15	21
zobowiązani do leczenia odwykowego, w tym:	410	375	264	401	382
mężczyźni	336	335	252	337	327
kobiety	74	40	12	64	55

Źródło: sprawozdania MZ – 15 za lata 2008-2012

Wśród osób leczonych z zaburzeniami psychicznymi spowodowanymi nadużywaniem alkoholu dominują mężczyźni, którzy stanowią ok. 90% ogółu leczonych. Dość znaczną grupę stanowią osoby zobowiązane do leczenia odwykowego.

⁴ Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013-2015

W latach 2008 - 2012 nastąpił wzrost osób leczonych z powodu organicznych zaburzeń psychiatrycznych, głównie wśród osób po 65 roku życia. W tej grupie większość chorych stanowiły kobiety. Organiczne zaburzenia psychiatryczne stanowiły ok. 1/5 wszystkich leczonych.

Kolejnym częstym schorzeniem była schizofrenia, na którą w poradni zdrowia psychicznego w latach 2008-2012 leczyło się około 16% pacjentów. Schizofrenia dotyczyła częściej osób w wieku 30-64 lat, kobiety stanowiły około 50% osób leczonych.

Wśród przyczyn niepełnosprawności, choroby umysłowe i psychiczne stanowią trzecią przyczynę niepełnosprawności, po chorobach układu kostno-mięśniowego i chorobach układu krążenia i oddechowego.

Osoby z zaburzeniami psychicznymi to 13,5 % wśród niepełnosprawnych, wśród kobiet jest to 14,2 %, a wśród mężczyzn 12,7%.

Z danych Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Sokółce wynika, że choroby psychiczne i umysłowe były podstawą do orzeczenia niepełnosprawności u osób dorosłych od 7,94% w 2008 roku do około 12% w latach 2009 - 2012, natomiast u dzieci choroby psychiczne stanowią około 14 % - 20 % (lata 2008 - 2012).

2.7 Pomoc i opieka nad osobami niepełnosprawnymi i seniorami w miejscu zamieszkania

Starość i starzenie się - to pojęcia, które nie zostały jeszcze jednoznacznie zdefiniowane, zarówno przez nauki biologiczne, jak i społeczne. Pierwsze z tych pojęć traktowane jest jako zjawisko, faza życiowa, drugie natomiast jest procesem. Postępujące zmiany społeczno – ekonomiczne, coraz szybszy postęp techniczno – informatyczny, wzrost stopy życiowej ludności, rozwój i osiągnięcia medycyny, przyczyniają się do wydłużenia życia ludzkiego. Wynikiem tego jest szybszy wzrost liczby osób w podeszłym wieku, niż liczby osób nowo narodzonych. Starzenie się oznacza stopniowe zmniejszenie rezerwy czynnościowej narządów, które zmniejszają możliwość zachowania równowagi wewnątrzustrojowej. Jest to proces ciągły i nieodwracalny. Starzenie się zależy od sposobu i warunków życia: odmiennie przebiega u mężczyzn i kobiet, inaczej na wsi i w mieście.

Za podstawowe cechy starości uważa się: znaczny spadek zdolności adaptacyjnych człowieka w wymiarze biologicznym, psychospołecznym, postępujące ograniczenie samodzielności życiowej, stopniowe nasilenie się zależności od otoczenia.

Największym problemem osób starszych w powiecie sokólskim są przede wszystkim schorzenia wieku podeszłego. Osoby schorowane mogą uzyskać świadczenia zakładów opiekuńczych.

Na terenie powiatu sokólskiego funkcjonują 3 zakłady opiekuńcze, które w 2013 r. leczyły 520 osób:

- SP ZPO w Krynkach z 35 łózkami, w tym 20 łóżek o profilu psychiatrycznym i 15 łóżek o profilu opieki długoterminowej,
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w SP ZOZ w Sokółce z 24 łózkami,
- Zakład Opiekuńczo-Leczniczy w Dąbrowie Białostockiej z 40 łózkami.⁵

Problemem osób starszych jest poczucie osamotnienia wynikające m.in. z braku wystarczających ofert spędzania również czasu wolnego. Osoby starsze, chcące nawiązać nowe kontakty, ciekawie spędzić czas, mogą skorzystać z ofert, które są proponowane w ramach: klubów seniora i Uniwersytetu Trzeciego Wieku w Sokółce.

W społeczeństwie mała jest świadomość i zrozumienie dla problemów wynikających ze starości. Obserwuje się marginalizację osób starszych jako zbiorowości, czego przykładem może być próba stopniowego eliminowania ich z aktywnego życia zawodowego i społecznego w momencie przekraczania wieku emerytalnego.

2.8 Funkcjonowanie rodzin z powiatu sokólskiego w systemie pomocy społecznej

W 2012 r. w powiecie sokólskim funkcjonowało 58 rodzin zastępczych, w tym 10 rodzin niezawodowych i 48 rodzin zastępczych spokrewnionych. Ogółem w rodzinach zastępczych przebywało 75 dzieci. W zastępczych rodzinach spokrewnionych opiekę nad małoletnimi dziećmi sprawują w większości dziadkowie, rzadziej wujkowie, ciocie lub starsze pełnoletnie rodzeństwo dzieci. Rodzice porzuconych dzieci borykają się z wieloma problemami, najczęściej jest to nadużywanie alkoholu, co prowadzi do utraty pracy zarobkowej i braku zainteresowania losem dzieci. Pogarszające się warunki życiowe w konsekwencji prowadzą do używania przemocy i problemów z prawem.

Dzieci wychowujące się w rodzinach zastępczych kontynuują naukę zazwyczaj do 25 roku życia. W 2012 roku 50 dzieci uczęszczało do szkół na różnym poziomie. Nie bez znaczenia jest fakt, że do tego momentu mogą pobierać one świadczenia przeznaczone na ten cel i przebywać w rodzinie zastępczej lub korzystać z innej formy opieki. Wiek wychowanków jest zróżnicowany, poniżej 7 roku życia w rodzinie zastępczej w 2012 roku

⁵ Dane wydziału Zdrowia, Opieki Społecznej i Spraw Obywatelskich.

wychowywało się 10 dzieci, także 10 osób zgłosiło chęć usamodzielnia się i opuszczenia rodzin zastępczych. Osoby te ukazują zdolność do samodzielnego funkcjonowania i do podjęcia pracy zarobkowej, a przyszości założenia własnej rodziny.

Powiat sokólski nie dysponuje na swoim terenie placówką opiekuńczo-wychowawczą, ani zawodowymi rodzinami zastępczymi. Jedynie w części przypadków istnieje możliwość zapewnienia zastępczej opieki rodzinnej ze strony osób spokrewnionych lub niespokrewnionych, w inny sposób osobiście związanych z dzieckiem. Jeżeli zachodzi konieczność umieszczenia dziecka w placówce, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce współdziała z innymi powiatami, które posiadają takie placówki. Placówka opiekuńczo - wychowawcza zapewnia dzieciom i młodzieży, pozbawionym częściowo i całkowicie opieki rodzicielskiej oraz niedostosowanym społecznie, dzienną lub całodobową, ciągłą lub okresową opiekę i wychowanie, jak również wspiera działania rodziców w wychowaniu i sprawowaniu opieki. Pobyt w placówce powinien mieć charakter przejściowy, tj. do czasu powrotu dziecka do rodziny naturalnej lub ustanowienia rodziny zastępczej.

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej, dziecko powinno być kierowane do całodobowej placówki opiekuńczo - wychowawczej dopiero po wyczerpaniu innych możliwości pomocy rodzinie naturalnej lub zapewnienia mu rodzinnych form pieczy zastępczej.

Dziecko i rodzina dysfunkcyjna, nieradząca sobie w środowisku, może skorzystać z pomocy oferowanej przez gminne punkty pomocy rodzinie. Udzielana jest tam profesjonalna, bezpłatna porada dotycząca radzenia sobie z problemami życia i rozwoju osobistego, pokonywania trudności we wzajemnych relacjach i pomocy w rozwiązywaniu konfliktów. Na terenie powiatu funkcjonują Poradnie Psychologiczno - Pedagogiczne w Sokółce i Dąbrowie Białostockiej.

Większość samorządów powiatowych na terenie województwa podlaskiego zgłasza problemy przy realizacji ustawy o pomocy społecznej oraz przepisów wykonawczych, napotyka na trudności wynikające z braku wystarczającej liczby rodzin zastępczych, do zapewnienia opieki wszystkim dzieciom, których rodzicom sąd ograniczył lub odebrał prawa.

Tabela nr 3 przedstawia ilość świadczeń wypłaconych rodzinom w okresie 3 ostatnich lat. Świadczenia te dotyczą wydatków na opiekę i wychowanie dziecka. Koszty te ponosi powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania dziecka przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej albo powiat, który otrzymuje zwrot

wydatków na utrzymanie dziecka, w wysokości proporcjonalnej do liczby dni pobytu dziecka w rodzinie zastępczej.

Tabela nr 3. Liczba rodzin korzystających ze świadczeń w latach 2010, 2011, 2012

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin korzystających z pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	Liczba rodzin korzystających z pomoc na zagospodarowanie przy przyjęciu dziecka do rodziny
ROK 2010	56	11
ROK 2011	56	12
ROK 2012	58	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie na podstawie sprawozdań rocznych PCPR w Sokółce

Zauważa się, że liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych, tj. pomocy na pokrycie kosztów utrzymania dziecka, wskazuje tendencję wzrostową. Analiza pozwala na wyciągnięcie wniosków o wzroście liczby rodzin zastępczych prawnie ustanowionych i mogących korzystać z przysługujących im świadczeń.

Z danych ujętych w tabeli nr 4 wynika, iż liczba dzieci korzystających z pomocy pieniężnej na pokrycie kosztów ich utrzymania w poszczególnych latach wzrosła, zaś pomoc na zagospodarowanie dotyczyła mniejszej liczby nowo przyjętych dzieci.

Tabela nr 4. Liczba dzieci korzystających ze świadczeń w latach 2010, 2011, 2012

Rodzaj świadczenia	Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	Pomoc na zagospodarowanie przy przyjęciu dziecka do rodziny
ROK 2010	69	17
ROK 2011	69	13
ROK 2012	75	5

Źródło: Opracowanie własne na podstawie na podstawie sprawozdań rocznych PCPR w Sokółce

Zawarte w tabeli nr 4 dane ukazują, że w roku 2012 nastąpił wzrost liczby dzieci korzystających z przysługujących im świadczeń na pokrycie kosztów ich utrzymania. Natomiast pomoc na zagospodarowanie przy przyjęciu dziecka do rodziny została wypłacona mniejszej liczbie świadczeniobiorców.

Informacje zawarte w tabeli nr 5 obrazują jakie kwoty wydatkowano w okresie 3 ostatnich lat dla dzieci i rodzin zastępczych w rozbiciu na poszczególne zadania.

Tabela nr 5. Zestawienie wydatków na pomoc dla rodzin zastępczych w latach: 2010, 2011, 2012

Wyszczególnienie	ROK 2010	ROK 2011	ROK 2012
Rodzaj świadczenia	Wydatki w zł	Wydatki w zł	Wydatki w zł
Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka	438 636,21	492 765,29	598 791,90
Pomoc na zagospodarowanie przy przyjęciu dziecka do rodziny	41 072,50	31 994,00	9 000,00
Ogółem wydatki na pomoc dla rodzin zastępczych.	479 812,90	524 873,49	607 791,90

Źródło: Opracowanie własne na podstawie na podstawie sprawozdań rocznych PCPR w Sokółce i dokumentów finansowych.

Pomoc na zagospodarowanie jest świadczeniem jednorazowym, natomiast pomoc na pokrycie kosztów utrzymania dziecka przysługuje co miesiąc. Pomoc pieniężna na pokrycie kosztów utrzymania dziecka stale wzrasta co jest adekwatne do wzrastającej liczby dzieci przebywających w rodzinach zastępczych.

3. Kierunki rozwoju polityki społecznej

W każdej społeczności, niezależnie od poziomu rozwoju ekonomicznego kraju, istnieją osoby lub grupy społeczne, które nie potrafią się przystosować do zmieniających się warunków życia, zdobyć odpowiedniej pracy i środków utrzymania, bądź z powodu niezaradności, bądź z powodu stanu zdrowia. Należy zatem wprowadzić działania mające na celu poprawę warunków funkcjonowania społeczności i określić główne obszary działań.

3.1 Główne obszary działań

W wyniku analizy bieżącej sytuacji społecznej powiatu oraz analizy otoczenia zewnętrznego i wymogów ustawowych określono 3 obszary priorytetowe:

Obszar 1. Opieka nad dzieckiem i rodziną

Wynikający z problemów, z którymi borykają się rodziny z powiatu sokólskiego w różnorodnych sytuacjach życiowych.

Cel strategiczny: Wzmacnianie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin.

Obszar 2. Pomoc osobom niepełnosprawnym i wymagającym opieki

Wynika z problemu zagrożenia wykluczeniem osób i grup najslabszych, w tym samotnych, osób starych, dzieci i młodzieży, osób niepełnosprawnych i chorych.

Cel strategiczny: tworzenie warunków do przewycięzania trudnych sytuacji życiowych, których osoby niepełnosprawne i wymagające opieki nie mogą pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapewnienie odpowiedniego wsparcia.

Obszar 3. Rynek pracy i zasoby ludzkie

Wynikający z problemów w zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny: podjęcie działań zmierzających do zdobycia nowych umiejętności i kwalifikacji przez osoby niepełnosprawne oraz tworzenie warunków do zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

3.2 Cele strategiczne i cele operacyjne

Cel strategiczny obszaru 1: Wzmacnianie rozwiązań służących harmonijnemu funkcjonowaniu rodzin.

Cele operacyjne:

1. Pobudzanie aktywności własnej rodziny w rozwiązywaniu problemów.
2. Zapobieganie marginalizacji dzieci i młodzieży oraz rodzin zagrożonych dysfunkcjami.
3. Rozwój profilaktyki niedostosowania społecznego i przeciwdziałania przestępczości wśród dzieci i młodzieży.
4. Organizowanie bezpłatnego poradnictwa specjalistycznego.
5. Udzielanie pomocy rodzinom w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
6. Zapewnienie dzieciom opieki i wychowania poza rodziną w placówkach opiekuńczo-wychowawczych.
7. Stwarzanie możliwości udzielania pomocy ofiarom przemocy oraz osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej.
8. Udzielanie pomocy mającej na celu usamodzielnienie i integrację ze środowiskiem osób pełnoletnich opuszczających rodziny zastępcze i placówki opiekuńczo-wychowawcze.
9. Prowadzenie mieszkań chronionych dla dzieci opuszczających placówki opiekuńczo-wychowawcze i rodziny zastępcze oraz osób i rodzin będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w sytuacji kryzysowej.

10. Dążenie do podnoszenia kwalifikacji pracowników służb społecznych pracujących z rodziną.
11. Współpraca z instytucjami i podmiotami działającymi na rzecz rodziny na terenie powiatu.
12. Integracja podmiotów stanowiących bezpośrednie otoczenie rodziny.

Cel strategiczny obszaru 2: Tworzenie warunków do przewyższania trudnych sytuacji życiowych, których osoby niepełnosprawne i wymagające opieki nie mogą pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapewnienie odpowiedniego wsparcia.

Cele operacyjne:

1. Pomoc w zaopatrzeniu w sprzęt rehabilitacyjny, przedmioty ortopedyczne oraz środki pomocnicze.
2. Umożliwienie osobom niepełnosprawnym pełnienia społecznie aktywnej roli i integracji ze środowiskiem.
3. Upowszechnienie działań informacyjnych na temat praw i uprawnień osób niepełnosprawnych.
4. Wspieranie funkcjonowania i tworzenia warsztatów terapii zajęciowej.
5. Wspieranie działań w zakresie usuwania barier architektonicznych.
6. Wspieranie działań w zakresie usuwania barier technicznych i w komunikowaniu się.
7. Pomoc w likwidacji barier transportowych.
8. Wspieranie profilaktyki i promocji zdrowia.
9. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych i wymagających pomocy i opieki.
10. Współpraca z podmiotami działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej: organami administracji rządowej, samorządowej, organizacjami społecznymi, kościołem katolickim oraz innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, osobami fizycznymi i prawnymi, jednostkami organizacyjnymi nie posiadającymi osobowości prawnej.
11. Podnoszenie poziomu świadomości społecznej w zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych.

Cel strategiczny obszaru 3: Podjęcie działań zmierzających do zdobycia nowych umiejętności i kwalifikacji przez osoby niepełnosprawne oraz tworzenie warunków do zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Cele operacyjne:

1. Zwiększenie aktywności zawodowej osób bezrobotnych, ze szczególnym uwzględnieniem osób zagrożonych wykluczeniem społecznym i marginalizacją społeczną.
2. Wspieranie integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych.
3. Wspieranie rozwoju organizacji, grup społecznych oraz inicjatyw społecznych na terenach wiejskich.
4. Rozwój partnerstwa i dialogu społecznego na rzecz rynku pracy.
5. Organizowanie szkoleń i przekwalifikowań.
6. Aktywny udział w realizacji projektów współfinansowanych z różnych źródeł pomocowych.
7. Umożliwienie uczestnictwa w życiu kulturalnym osób dorosłych, dzieci i młodzieży.
8. Ułatwienie dostępu do informacji i dobrych praktyk.

3.3 Harmonogram realizacji wybranych przedsięwzięć Strategii

Harmonogramu stanowi załącznik do Strategii rozwiązywania problemów społecznych powiatu sokólskiego na lata 2014 - 2020.

4. Finansowanie, monitoring i wdrażanie strategii

4.1. Finansowanie strategii

Jednym z warunków realizacji celów zawartych w strategii jest jej finansowanie.

Przewiduje się następujące źródła finansowania proponowanych działań:

- środki własne pochodzące z budżetu państwa;
- środki przekazane powiatowi z budżetu państwa (dotacje);
- środki funduszy krajowych (np. Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Fundusz Pracy);
- środki pochodzące z funduszy pomocowych Unii Europejskiej (np.: Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Rozwoju Regionalnego);

— inne źródła.

4.2. Monitoring i wdrażanie strategii

Podstawą skutecznego wdrażania założeń strategii jest jej monitorowanie i ocena realizacji. System monitorowania, jako istotny element planowania strategicznego i operacyjnego decyduje o dynamice procesu realizacji Strategii. Monitoring służy badaniu i ocenie efektywności realizacji wyznaczonych celów i zadań, a także poziomu ich osiągania, poprzez regularne zbieranie informacji zwrotnych na temat skuteczności i efektywności wdrażania strategii oraz analizę i ocenę postępów jej realizacji. Realizacja strategii będzie monitorowana poprzez stałą i ciągłą obserwację ilościowych i jakościowych zmian założonych wskaźników.

System zarządzania realizacją Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Powiecie Sokólskim tworzą powiązane ze sobą podmioty:

1. Rada Powiatu, która uchwała:

- Strategię,
- zmiany strategii,
- programy powiatowe,

2. W zakresie zadań Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce należy:

- koordynowanie działań przy realizacji strategii,
- gromadzenie dokumentacji związanej ze strategią,
- prowadzenie monitoringu realizacji strategii.

3. Instytucje samorządowe - gminne, powiatowe w obszarach pomocy społecznej, ochrony zdrowia, rynku pracy, edukacji, kultury, instytucje i organizacje kościelne; organizacje pozarządowe - będące zarówno uczestnikami procesu planowania, jak i realizatorami Strategii.

Pierwszym etapem wdrożenia Strategii będzie upowszechnienie przedmiotowego dokumentu strategicznego. Podstawowym zadaniem procesu wdrażania strategii pozostaje optymalne wykorzystanie środków publicznych zaangażowanych w proces polityki społecznej w celu wykorzystania kapitału ludzkiego regionu oraz pozyskaniu dodatkowych źródeł finansowania. W głównej mierze zapewnienie środków finansowych do realizacji zapisów strategii spoczywa na podmiotach sektora publicznego. Ogromne znaczenie ma w tym obszarze współpraca z sektorem pozarządowym.

Skuteczność realizacji wymagać będzie zapewnienia określonych warunków:

- konsekwentnego wdrażania w życie zaplanowanych zadań,
- opracowania szczegółowych programów i harmonogramu realizacji poszczególnych zadań,
- działań na rzecz pozyskania dodatkowych środków finansowych z innego źródła niż budżet powiatu,
- uświadomienia społeczności lokalnej znaczenia realizacji tych przedsięwzięć,
- upowszechnienia celów i zadań wśród mieszkańców powiatu,
- stworzenia struktury wspierającej realizację zadań.

Monitoringiem strategii zajmować się będzie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce. W celu zweryfikowania kierunków i skuteczności przyjętych działań we wszystkich wyznaczonych obszarach zaplanowane zostaną działania oceniające ich realizację. Monitorowanie pozwoli z jednej strony na ocenę oczekiwanych wyników przyjętych zadań, jak i wprowadzenie ewentualnych korekt. Konieczne jest elastyczne reagowanie na pojawiające się problemy i wyzwania.

Zakończenie

Powiat sokólski, w stosunku do innych powiatów województwa podlaskiego ma ubogą infrastrukturę społeczną. Planowane w ramach strategii działania są kontynuacją istniejącego już systemu wsparcia, a także tworzą możliwość jego uzupełnienia o nowe rozwiązania. Cele strategiczne oraz operacyjne sformułowane zostały w oparciu o analizę systemu pomocy społecznej, rehabilitacji osób niepełnosprawnych, ochrony zdrowia oraz sytuacji na lokalnym rynku pracy. Strategia rozwiązywania problemów pomocy społecznej zorientowana jest na rozszerzenie i pogłębienie form pracy socjalnej, współpracę z różnymi instytucjami i organizacjami pozarządowymi zajmującymi się pomocą społeczną w powiecie oraz instytucjami działającymi w szerszym obszarze polityki społecznej jak: służba zdrowia czy służby zatrudnienia. Założenia strategiczne nie koncentrują się wyłącznie na udzielaniu wsparcia materialnego potrzebującym. W ramach wypracowanej strategii przyjmuje się nowoczesne podejście do tak ważnej sfery, jaką jest problematyka społeczna nastawiona na wzmocnienie postaw aktywnych, wdrożenie modelu pomocy zintegrowanej i ścisłego powiązania działań instytucji i organizacji społecznych.

Zmiany w funkcjonowaniu infrastruktury społecznej w kierunku rozwiązań systemowych stanowią szansę na to, że następne pokolenie nie stanie się podopiecznymi pomocy społecznej. Działania w ramach strategii pozwolą nie tylko na usuwanie przyczyn tkwiących często w sferze psychicznej i społecznej czy rozszerzenie form pomocy instytucjonalnej, ale na skuteczne rozwiązanie problemów poszczególnych grup docelowych. Cele i zadania wymienione w strategii realizowane powinny być we współdziałaniu podmiotów publicznych i organizacji pozarządowych. Realizacja działań odbywać się będzie w ciągu najbliższych lat, a jego powodzenie zależy od ścisłej współpracy tych podmiotów, sytuacji w kraju i środków finansowych, które przeznaczone zostaną na jego urzeczywistnienie.

Strategia jest dokumentem bazowym niezbędnym przy konstruowaniu programów operacyjnych i projektów określających sposób oraz metody realizacji zamierzonych przedsięwzięć. Poprzez realizację tego typu programów będzie można osiągnąć wyznaczone cele strategiczne i operacyjne.

Harmonogram realizacji wybranych przedsięwzięć

STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH W POWIECIE SOKÓLSKIM NA LATA 2014 - 2020

- służących realizacji CELÓW STRATEGICZNYCH

Nazwa zadania: PROGRAMU, PROJEKTU, DZIAŁANIA	Cel główny: PROGRAMU, PROJEKTU, DZIAŁANIA	Potencjalne źródła finansowania (o ile znane)	Postulowany udział % środków PCPR w sfinansowaniu zadania	Potencjalni partnerzy w przygotowaniu i realizacji zadania
<p>Projekt systemowy „Start w nowe możliwości” realizowany w ramach Poddziałania 7.1.2 Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki współfinansowany przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego realizowany w latach 2014 - 2015</p>	<p>Rozwijanie aktywnych form integracji społecznej, zawodowej, edukacyjnej i zdrowotnej oraz umożliwienie dostępu do nich osobom zagrożonym wykluczeniem społecznym (osoby niepełnosprawne i usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo- wychowawczych.</p>	<p>Środki z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz z budżetu państwa.</p>	<p>10,5%</p>	<p>Urząd Marszałkowski Województwa Podlaskiego, Powiatowy Urząd Pracy w Sokółce.</p>

<p>Program działania na rzecz osób niepełnosprawnych w Powiecie Sokólskim na lata 2006-2015 przyjęty uchwałą nr XXXVIII/293/06 z dnia 31.03.2006 r.</p>	<p>Trwała poprawa sytuacji osób niepełnosprawnych poprzez zapewnienie odpowiednich warunków do samodzielnego, pełnego i czynnego uczestnictwa w życiu społecznym, rehabilitację, wyrównywanie szans oraz podejmowanie działań w celu zapobiegania niepełnosprawności</p>	<p>–</p>	<p>Powiatowy Zespół ds. Orzekania o Niepełnosprawności w Sokółce, Powiatowy Urząd Pracy w Sokółce, Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne w Dąbrowie Białostockiej i Sokółce, Gminy z terenu Powiatu Sokólskiego, Miejskie i Gminne OPS- y, Wydział Zdrowia, Opieki Społecznej i Spraw Obywatelskich oraz Wydział Oświaty, Kultury i Sportu w Starostwie Powiatowym w Sokółce, Środowiskowy Dom Samopomocy w Sokółce, Specjalny Ośrodek Szkolno Wychowawczy w Sokółce, Warsztaty Terapii Zajęciowej w Dąbrowie Białostockiej i w Sokółce, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Państwowa Inspekcja Pracy, Zakłady Opieki Zdrowotnej z terenu Powiatu Sokólskiego, pozostałe placówki opiekuńczo - wychowawcze oraz inne podmioty i osoby zaangażowane w rehabilitację osób niepełnosprawnych,</p>
<p>Powiatowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Powiecie Sokólskim na lata 2012 - 2015 przyjęty uchwałą nr XVII/115/2012 z dnia 24.08.2012 r.</p>	<p>Zwiększenie skuteczności działań na rzecz osób doświadczających przemocy i ich rodzin, poprzez: zmianę postaw wobec sprawców przemocy, a także wzrost kompetencji osób profesjonalnie zajmujących się pomocą ofiarom i sprawcom przemocy w rodzinie.</p>	<p>–</p>	<p>Komenda Powiatowa Policji w Sokółce, Sąd Rejonowy w Sokółce, Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sokółce, Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne w Dąbrowie Białostockiej i Sokółce, Gminy i OPS- y z terenu Powiatu Sokólskiego, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespoły Interdyscyplinarne, szkoły, świetlice i placówki edukacyjne, organizacje pozarządowe, kościoły i związki wyznaniowe.</p>

<p>Program korekcyjno-edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie na lata 2012-2014</p>	<p>Zapoznanie sprawców przemocy z podstawowymi zagadnieniami na temat zjawiska przemocy, uświadomienie im negatywnego wpływu agresywnych zachowań na życie w rodzinie oraz nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów.</p>	<p>Środki z budżetu państwa zgodnie z art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie</p>	<p>—</p>	<p>Zespół Kuratorskiej Służby Sądowej w Sokółce, Miejskie i Gminne OPS- y, Komenda Powiatowa Policji w Sokółce, Sąd Rejonowy w Sokółce,</p>
<p>Powiatowy Program Rozwój Pieczy Zastępczej w Powiecie Sokólskim na lata 2012-2014 przyjęty uchwałą nr XVII/114/2012 z dnia 24.08.2012 r.</p>	<p>Wskazanie kierunków działań na rzecz pieczy zastępczej oraz skoordynowanie działań profilaktyczno- opiekuńczych prowadzonych przez wszystkie instytucje zajmujące się opieką nad dzieckiem i rodziną w powiecie sokólskim.</p>	<p>Środki finansowe z budżetu powiatu sokólskiego, środki budżetu państwa w ramach dotacji na dofinansowanie zadań własnych, z budżetu samorządów gminnych zobowiązanych do zwrotu wydatków na dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, z odpłatności rodziców biologicznych, ze środków pozyskanych z Europejskiego Funduszu Społecznego.</p>	<p>—</p>	<p>Rodziny zastępcze, rodziny pomocowe, placówki opiekuńczo- wychowawcze, policja i inne podmioty działające na terenie powiatu, które mogą przyczynić się do poprawniejszego funkcjonowania rodziny.</p>
<p>Powiatowy program profilaktyczny w zakresie promowania i wdrożenia prawidłowych metod wychowawczych w stosunku do dzieci w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie w powiecie sokólskim na lata 2013- 2017 przyjęty uchwałą nr XXVI/185/2013 z dnia 30.08.2013 r.</p>	<p>Zmniejszenie skali przemocy oraz wdrożenie prawidłowych metod wychowawczych dzieci zagrożonych przemocą domową.</p>	<p>—</p>	<p>—</p>	<p>OPS- y, Komenda Powiatowa Policji, Sąd Rejonowy- wydział Rodzinny i Nieletnich, szkoły i inne placówki oświatowo- wychowawcze, Organizacje pozarządowe działające na rzecz rodziny, Gminne Komisje Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradnie Psychologiczno- Pedagogiczne w Sokółce i Dąbrowie Białostockiej.</p>

<p>Powiatowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2013 - 2015 przyjęty uchwałą nr XXVII/188/2013 z dnia 11.10.2013 r.</p>	<p>Ochrona i umacnianie zdrowia psychicznego mieszkańców powiatu sokólskiego oraz poprawa jakości życia osób cierpiących z powodu zaburzeń psychicznych.</p>	<p>Środki własne powiatu, środki własne realizatorów programu, środki NFZ, środki PFRON, środki PUP, środki pozyskane ze źródeł zewnętrznych.</p>	<p>–</p>	<p>Starostwo Powiatowe w Sokółce, samorządy gminne i ich jednostki, Poradnie Psychologiczno-Pedagogiczne w Sokółce i Dąbrowie Białostockiej, PUP w Sokółce, SP ZOZ w Krynkach i w Dąbrowie Białostockiej, NZOZ „Salus” w Sokółce.</p>
--	--	---	----------	---

Jednostka organizacyjna / podmiot zgłaszający: **Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sokółce.**